

Bruxelles, 26. studenoga 2021.
(OR. en)

14379/21

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0373(CNS)**

**AG 110
INST 423
FREMP 277**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	25. studenoga 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 733 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE VIJEĆA o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 733 final.

Priloženo: COM(2021) 733 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2021.
COM(2021) 733 final

2021/0373 (CNS)

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

**o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava
na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani
(preinaka)**

{SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} - {SWD(2021) 358 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Demokracija je jedna od temeljnih vrijednosti Europske unije. Svaki građanin ima pravo sudjelovati u demokratskom životu EU-a, a odluke se donose na što transparentniji način i na razini što bližoj građanima.

Građanstvo EU-a podrazumijeva posebna demokratska prava. Građani EU-a koji su ostvarili pravo na život, rad, studiranje ili istraživanje u državi članici čiji nisu državljani („mobilni građani EU-a”) ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta.

Direktivom Vijeća 94/80/EZ utvrđuju se detaljni aranžmani za ostvarivanje njihovih biračkih prava na lokalnim izborima u državi članici boravišta.

U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.¹ Komisija je izrazila namjeru da predloži ažuriranje Direktive Vijeća 94/80/EZ o aktivnom i pasivnom biračkom pravu mobilnih građana EU-a na lokalnim izborima. Glavni je cilj olakšati pružanje informacija građanima i ažurirati zastarjele odredbe Priloga direktivi Vijeća. U programu rada Komisije za 2021. najavljena je zakonodavna inicijativa kojom će se unaprijediti biračka prava mobilnih građana EU-a.

Unatoč mjerama koje su trenutačno na snazi, mobilni građani EU-a i dalje se suočavaju s poteškoćama u ostvarivanju biračkih prava na lokalnim izborima. Neki su od problema otežano dobivanje točnih informacija o načinu ostvarivanja biračkih prava, složeni postupci upisa i učinak brisanja s popisa birača u državi članici podrijetla. Prilog direktivi potrebno je revidirati zbog promjena u „osnovnim jedinicama lokalne uprave” nekih država članica i povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

Ovom se inicijativom svladavaju uočene poteškoće u ostvarivanju biračkih prava mobilnih građana EU-a. Ažuriraju se, pojašnjavaju i unapređuju pravila kako bi se osiguralo da se njima podržava široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a u lokalnim izborima u državi članici boravišta.

Ovaj se Prijedlog temelji na dugotrajnim i redovitim razmjenama informacija s nadležnim tijelima država članica putem posebne Komisijine provedbene skupine za direktivu i stručne skupine za izborna pitanja te na razmjenama informacija tijekom dvaju namjenskih zajedničkih sastanaka multidisciplinarne Europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja.

Riječ je o inicijativi u okviru programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT).

• Dosljednost u odnosu na postojeće odredbe politike u tom području

Prijedlog je usko povezan s prijedlogom preinake Direktive Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993.² i s radom na drugim inicijativama u okviru paketa mjera za transparentnost i demokraciju obuhvaćenima programom rada Komisije³.

¹ COM(2020) 730 final,

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>

² Direktiva Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2021_commission_work_programme_annexes_en.pdf

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlogom se osigurava usklađenost s Uredbom EU-a o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika⁴ u pogledu pristupa građana visokokvalitetnim informacijama o pravilima na razini Unije i na nacionalnoj razini koja se primjenjuju na građane koji ostvaruju ili namjeravaju ostvarivati prava koja proizlaze iz prava Unije u području unutarnjeg tržišta, kao i usklađenost s komunikacijom „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.”⁵ kojom se nastoje jamčiti politička prava osoba s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima⁶. Njime se dopunjuju i druge politike EU-a povezane s demokracijom i digitalnim okruženjem⁷. Prijedlogom se želi omogućiti jednak pristup mobilnih građana EU-a elektroničkom glasovanju ili glasovanju putem interneta kako bi se bolje zaštitila njihova temeljna prava i unaprijedilo demokratsko sudjelovanje na razini cjelokupnog društva. Inicijativa je u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Člankom 20. UFEU-a ustanovljuje se građanstvo Unije. Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 1. UFEU-a te člankom 40. Povelje Europske unije o temeljnim pravima predviđa se da građani Unije imaju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta pod istim uvjetima kao i državljani te države. Člankom 22. UFEU-a predviđa se da ostvarivanje tog prava podliježe detaljnim aranžmanima, koje Vijeće donosi na temelju jednoglasne odluke u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Aktivno i pasivno biračko pravo mobilnih građana EU-a na lokalnim izborima u državi članici boravišta dio je prava povezanih sa statusom građanstva Unije iz dijela drugog Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Člankom 22. stavkom 1. Ugovora izričito se predviđa utvrđivanje detaljnih aranžmana od strane Vijeća za učinkovito ostvarivanje tog prava u svim državama članicama. Ti su aranžmani prvotno utvrđeni pri donošenju Direktive 94/80/EZ.

Preinaka Direktive 94/80/EZ te revizija i ažuriranje u njoj sadržanih zajedničkih standarda i procedura podrazumijeva potrebu za djelovanjem na razini Unije.

- **Proporcionalnost**

Predložene ciljane mjere ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje dugoročnog cilja razvoja i jačanja demokracije u Europi. Njima se poboljšava i detaljnije utvrđuje okvir za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a zajamčenih Ugovorima. Prijedlog je stoga u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Direktiva Vijeća već sadržava detaljan skup pravila o standardima i postupcima za ostvarivanje biračkih prava mobilnih građana EU-a. Ovime se Prijedlogom žele unijeti ciljane izmjene u direktivu Vijeća radi uklanjanja određenih nedostataka i prepreka s kojima se suočavaju države članice i građani. Zbog potrebe za ažuriranjem jezika, zastarjelih upućivanja

⁴ [EUR-Lex - 32018R1724 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁵ [EUR-Lex - 52021DC0101 - HR - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁶ Vidjeti i Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, čije su stranke EU i države članice.

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za europsku demokraciju, COM(2020) 790 final.

i odredaba, primjereno je preinačiti direktivu Vijeća. Budući da se ovim Prijedlogom želi preinačiti direktiva Vijeća, za to je najprikladnija ista vrsta pravnog instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Uzimajući u obzir nedavna izvješća Komisije, primijenjeno je odstupanje od načela „prethodne evaluacije”. Dokazi jasno upućuju na potrebu za ažuriranjem Direktive 94/80/EZ⁸, što se smatra dovoljnim za potrebe evaluacije. Naposljetku, vanjska studija provedena kao potpora procjeni učinka sadržava i elemente evaluacije postojećeg pravnog okvira⁹.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je tijekom izrade ovog Prijedloga održavala bliski dijalog i savjetovanja s relevantnim dionicima.

Prijedlog se, među ostalim, temelji na otvorenom javnom savjetovanju¹⁰ s građanima, nevladinim organizacijama, lokalnim i regionalnim vlastima te relevantnim studijama, uključujući rad mreže akademskih stručnjaka za prava koja proizlaze iz građanstva EU-a¹¹, i nalazima vanjske studije za potporu procjeni učinka koja je provedena prije izrade Prijedloga¹². Relevantne povratne informacije dostavili su i mobilni građani EU-a¹³, Europska mreža za suradnju u području izbora¹⁴ i stručna skupina za izborna pitanja. Pridonijelo se i zaključcima relevantnih projekata financiranih u okviru programa Prava, jednakost i građanstvo¹⁵ i Europa za građane¹⁶ te povratnim informacijama koje su Komisija i Europski parlament primili izravno od građana EU-a.

⁸ Izvješće o primjeni Direktive 94/80/EZ o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima (COM(2018) 044 final); Izvješće o građanstvu EU-a za 2017. (COM(2017) 30 final); Izvješće o primjeni Direktive 94/80/EZ o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (COM(2012) 99 final). Direktiva je izmijenjena četiri puta (Direktiva Vijeća 96/30/EZ od 13. svibnja 1996., Direktiva Vijeća 2006/106/EZ od 20. studenoga 2006., Provedbena odluka Komisije od 19. srpnja 2012., Direktiva Vijeća 2013/19/EU od 13. svibnja 2013.) u svrhu provedbe potrebnih promjena nakon akta o pristupanju Uniji.

⁹ Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima za Europski parlament i lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EUParliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_hr

¹¹ *Political participation of Mobile EU Citizens – Insights from pilot studies on Austria, Belgium, Bulgaria, Germany, Greece, Hungary, Ireland and Poland* (Političko sudjelovanje mobilnih građana EU-a: Saznanja nakon provedbe pilot-studija u Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Grčkoj, Irskoj Mađarskoj, Njemačkoj i Poljskoj).

¹² Studija provedena 2021. kao potpora pripremi procjene učinka potencijalne inicijative politike EU-a kojom se podupire široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima za Europski parlament i u lokalnim izborima u Europi <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> i njezini prilozi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>

¹³ Kao dodatak temeljnoj studiji provedena je ciljana internetska anketa među mobilnim građanima EU-a kako bi se ocijenila njihova iskustva u političkom sudjelovanju u državi članici boravišta i razni čimbenici koji utječu na to.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/files/terms-reference-european-cooperation-network-elections_en

¹⁵ https://ec.europa.eu/justice/grants/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Relevantne su informacije prikupljene tijekom stručnih savjetovanja, osobito s Komisijinom stručnom skupinom za izborna pitanja¹⁷ i Europskom mrežom za suradnju u području izbora¹⁸.

Dva zajednička sastanka europske mreže za suradnju u području izbora i stručne skupine za izborna pitanja održana su 28. siječnja i 10. lipnja 2021. Raspravljalo se o pitanjima kojima se već mnogo bavilo na prethodnim sastancima.

- **Procjena učinka**

Prijedlog je potkrijepljen procjenom učinka (SWD(2021) 357). S obzirom na sličnosti između Direktive Vijeća 94/80/EZ i Direktive Vijeća 93/109/EZ u pogledu glavnih korisnika (mobilnih građana EU-a), dodijeljenih prava i povezanih zahtjeva za države članice, mogućnosti poboljšavanja i samog funkcioniranja tih direktiva procijenjene su u jednom dokumentu. Odbor za nadzor regulative izdao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka (SEC(2021) 576).

Njome su ispitane dvije različite opcije politike za rješavanje utvrđenih problema. Te opcije uključuju niz mogućih mjera koje se razmatraju u cilju učinkovitijeg ostvarivanja biračkih prava. Konkretno, kreću se od neobvezujućih, nezakonodavnih mjera za potporu informiranja javnosti i administrativnoj suradnji do utvrđivanja zajedničkih standarda za postupke upisa mobilnih građana EU-a i za sprečavanje praksi brisanja s popisa.

Prvom opcijom predviđaju se ciljane zakonodavne izmjene i neobvezujuće mjere. Cilj je pročitati tekst i pojasniti postojeće odredbe direktive Vijeća.

Drugom opcijom predviđa se opsežna zakonodavna intervencija. Poštujući načelo nediskriminacije na kojem se temelji direktiva, drugom se opcijom politike nastoji provesti njezina opsežna reforma tako da se, na primjer, utvrde pravni zahtjevi o rokovima za upis.

Opcije su razmotrene u odnosu na djelotvornost, učinkovitost, usklađenost s drugim politikama (EU-a), supsidijarnost i proporcionalnost.

Druga se opcija smatra najučinkovitijom za postizanje svih predviđenih ciljeva. No prva je opcija poželjnija zbog učinkovitosti, usklađenosti, supsidijarnosti i proporcionalnosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog podrazumijeva određene troškove za uprave država članica i EU-a zbog pojačane suradnje, ali očekuje se i da će se usklađenim postupcima poboljšati učinkovitost tih tijela. Neke države članice već imaju uspostavljene sustave za ispunjavanje obveza predviđenih najpoželjnijom opcijom te stoga ne bi imale znatne dodatne troškove.

Prijedlogom se pojednostavnjuje postupak upisa mobilnih građana EU-a za aktivno i pasivno sudjelovanje u lokalnim izborima.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_hr

¹⁷ Stručna skupina za izborna pitanja osnovana je 2005. Njezina je misija: uspostaviti blisku suradnju u području izbornih pitanja između tijela država članica i Komisije; pomoći Komisiji davanjem informacija i savjeta o stanju biračkih prava u EU-u i državama članicama te olakšati razmjenu informacija, iskustava i dobrih praksi u tom području. Za više pojedinosti vidjeti [Registar stručnih skupina Komisije i drugih sličnih subjekata \(europa.eu\)](#)

¹⁸ Europska mreža za suradnju u području izbora uspostavljena je 2019. Okuplja predstavnike tijela država članica nadležnih za izborna pitanja te omogućuje konkretnu i praktičnu razmjenu informacija o nizu tema koje su važne za omogućivanje slobodnih i poštenih izbora, uključujući zaštitu podataka, kibersigurnost, transparentnost i informiranje javnosti. Za više pojedinosti vidjeti [European cooperation network on elections | European Commission \(europa.eu\)](#)

U okviru prijedloga nisu utvrđeni negativni učinci veće integracije i demokratskog sudjelovanja mobilnih građana EU-a u državi članici domaćinu. Pojednostavnjenjem zahtjeva povezanih s upisom i pružanjem više informacija o glasovanju mobilnim građanima EU-a podupiru se slobodno kretanje i integracija.

Prijedlogom se mobilnim građanima EU-a želi omogućiti jednak pristup glasovanju na daljinu i elektroničkom glasovanju pod istim uvjetima koji vrijede za državljane te države članice. Mogućnosti glasovanja na daljinu olakšavaju sudjelovanje mobilnih građana EU-a u izborima.

- **Temeljna prava**

Člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”

U članku 10. stavcima 1. i 2. UEU-a navodi se da se: „funkcioniranje Unije temelji na predstavničkoj demokraciji” i da su „građani neposredno predstavljeni na razini Unije u Europskom parlamentu”.

U članku 26. Povelje EU-a o temeljnim pravima navodi se da Unija priznaje i poštuje pravo osoba s invaliditetom na ostvarivanje koristi od mjera kojima im se omogućuju neovisnost, društvena i profesionalna uključenost i sudjelovanje u životu zajednice.

Ovim se Prijedlogom nastoje ostvariti ciljevi tih odredaba te je stoga u skladu s temeljnim pravima iz Povelje EU-a o temeljnim pravima i omogućuje njihovu provedbu.

Njime se poboljšava sloboda kretanja građana EU-a (članak 45. Povelje), Podupire se i pristup mobilnih građana EU-a postupcima glasovanja pod istim uvjetima koji vrijede za državljane države članice domaćina. Nadalje, prijedlogom se poboljšava aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima (članak 40.) i pravo na dobru upravu (članak 41.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovim se Prijedlogom EU-u ne nameću financijska ili administrativna opterećenja. Stoga ne utječe na proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Od država članica zahtijevat će se da donesu zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s direktivom Vijeća u roku od dvije godine od njezina stupanja na snagu. Dužne su podnositi izvješće Komisiji o primjeni direktive u roku od tri godine nakon njezina stupanja na snagu te svake četiri godine nakon toga. Izvješće mora sadržavati relevantne statističke podatke o aktivnom i pasivnom sudjelovanju u lokalnim izborima i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu. U roku od pet godina od stupanja na snagu i svakih pet godina nakon toga, Komisija je dužna podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o primjeni ove Direktive Vijeća.

Kako bi osigurala sinergiju i usklađenost svojih politika o sudjelovanju mobilnih građana EU-a u izborima, Komisija će istodobno ocijeniti primjenu ove Direktive i direktive o izborima za Europski parlament. Evaluacija će sadržavati izvješća država članica i izvješća sa sastanaka Europske mreže za suradnju u području izbora. Komisija će stoga u roku od dvije godine od održavanja sljedećih dvaju izbora za Europski parlament nakon stupanja na snagu ove Direktive ocijeniti njezinu primjenu i izraditi izvješće o ocjeni napretka u postizanju njezinih ciljeva.

- **Dokumenti s obrazloženjima**

U presudi od 8. srpnja 2019.¹⁹ i daljnjoj sudskoj praksi²⁰ Sud Europske unije pojasnio je da države članice pri obavješćivanju Komisije o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dati dovoljno jasne i precizne informacije te za svaku odredbu direktive utvrditi nacionalne odredbe kojima se omogućuje njezino prenošenje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Obrazloženja se daju samo za odredbe direktive čije se izmjene predlažu.

1. Kako bi se mobilnim građanima EU-a olakšao pristup informacijama o izborima, člankom 12. utvrđuju se viši standardi za davanje informacija o izborima mobilnim građanima EU-a. Prijedlogom se od država članica zahtijeva da imenuju tijela koja će mobilne građane EU-a koji borave na njihovu državnom području proaktivno obavješćivati o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima, prije i nakon upisa, u izborne svrhe ili za potrebe utvrđene Direktivom 2004/38/EZ. To bi isto tako moglo obuhvaćati davanje informacija i upotrebu sredstava komunikacije prilagođenih određenim skupinama birača, na primjer mladim biračima.

Kako bi mobilni građani EU-a mogli dobiti više informacija o postupcima i praksama upisa i sudjelovanja u lokalnim izborima i bolje ih razumjeti, u istom se članku tijelima koja su imenovala države članice predviđa obveza davanja posebnih i prilagođenih informacija mobilnim građanima EU-a koji su upisani kao birači ili kandidati o:

- (a) statusu njihova upisa;
 - (b) datumu izbora te načinu i mjestu glasovanja, nakon što ti podaci postanu dostupni;
 - (c) relevantnim pravilima o aktivnim i pasivnim biračkim pravima i obvezama, uključujući zabrane i neusklađenosti, te o primjenjivim sankcijama u slučaju povrede izbornih pravila;
 - (d) načinu pribavljanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.
- U skladu s Uredbom (EU) 2018/1724, države članice korisnicima nacionalnih internetskih stranica moraju omogućiti jednostavan pristup preglednim, točnim, ažuriranim i dostatnim informacijama o sudjelovanju u lokalnim izborima. Države članice koriste se različitim sredstvima i kanalima komunikacije. Stoga se u cilju osiguravanja dosljednosti inicijativom predviđa odgovarajuće proširenje zahtjeva u pogledu kvalitete iz Uredbe (EU) 2018/1724, na temelju čega će države članice mobilnim građanima EU-a davati službene informacije o izborima na izravnoj i pojedinačnoj osnovi.

Uz upotrebu službenog jezika države članice boravišta, informacije će se priopćavati i na službenom jeziku EU-a koji razumije najveći mogući broj građana EU-a s boravištem na njezinu državnom području. Države članice moći će se osloniti i na portal Vaša Europa. Uz podatke za kontakt uvedene izmjenama odredaba o podacima koje mobilni građani EU-a moraju dati kako bi se upisali kao birači i kandidati, to će državama članicama omogućiti upotrebu elektroničkih kanala za izravan prijenos informacija. Inicijativom se, u cilju uključivog sudjelovanja u izborima, utvrđuju i zahtjevi za pristupačnost informacija koje se daju osobama s invaliditetom i starijim građanima, pri čemu opće napomene Odbora Ujedinjenih naroda za prava osoba s invaliditetom u pogledu članaka 21. i 29. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom služe kao referentni izvor.

2. Radi smanjivanja administrativnih prepreka s kojima se suočavaju mobilni građani EU-a, inicijativom (člancima 8. i 9.) uvode se standardizirani predlošci formalnih izjava iz priloga II. i III., koje mobilni građani EU-a moraju ispuniti da bi se upisali kao birači i kandidati.

¹⁹ Komisija protiv Belgije, C-543/17.

²⁰ Vidjeti presude u predmetima Komisija protiv Rumunjske, C-549/18 i Komisija protiv Irske, C-550/18.

Obrasci se dopunjuju i podacima za kontakt kako bi države članice mogle ispuniti obvezu obavješćivanja. Budući da će se prilozi direktivi objaviti u *Službenom listu Europske unije*, bit će dostupni i građanima i nacionalnim tijelima na svim službenim jezicima EU-a.

3. Prijedlogom (člankom 8. stavkom 5.) se ograničava mogućnost upisa mobilnih građana EU-a u popis birača države članice domaćina, čime se sprečava brisanje s popisa matične države članice isključivo na toj osnovi.

4. Člankom 14. uvodi se redovito praćenje i izvješćivanje država članica o provedbi. Izvješća će sadržavati relevantne statističke podatke o sudjelovanju birača i kandidata u lokalnim izborima prema članku 3. i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu. Time će se Komisiji omogućiti da procjenjuje učinkovitost metoda država članica i ponudi bolja rješenja. Člankom 16. predviđa se evaluacija primjene direktive u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029.

5. Člancima 2., 8. i 9. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata kako bi se osiguralo da popis osnovnih jedinica lokalne uprave bude ažuriran i da predlošci formalnih izjava koje podnose mobilni građani EU-a pri upisu u svojstvu birača ili kandidata i dalje sadržavaju relevantne informacije. Člankom 16. utvrđuju se ograničenja u pogledu delegiranja u skladu s člankom 290. UFEU-a.

6. U skladu s načelom nediskriminacije, člankom 10. zahtijeva se od država članica da mobilnim građanima EU-a osiguraju pristup istim načinima glasovanja unaprijed, poštom te elektroničkog i internetskog glasovanja, koji su dostupni njihovim državljanima na lokalnim izborima.

7. Prijedlogom se iz članka 8. stavka 3. briše pojam „automatski” u skladu s odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o ograničenjima automatiziranog donošenja odluka. Osim toga, kako bi mobilnim građanima EU-a osigurale pristup informacijama pod jednakim uvjetima kao i svojim državljanima, države članice dužne su ih obavijestiti o brisanju s popisa birača ako takva obveza postoji u pogledu vlastitih državljana.

8. Države članice domaćini trenutačno imaju mogućnost da od kandidata koji su državljani druge države članice EU-a zahtijevaju da prije ili nakon izbora predoče potvrdu o pasivnom biračkom pravu. Potvrda se može zahtijevati ako postoji sumnja u pogledu sadržaja izjave o tome da nisu lišeni tog prava u matičnoj državi članici ili kad god je to propisano nacionalnim zakonima.

Budući da sama obveza davanja izjave onemogućuje kandidaturu ako kandidat nema pravo na to, ovom se inicijativom želi ukloniti mogućnost nametanja opće obveze predočenja prethodno spomenute potvrde svim kandidatima koji su državljani druge države članice EU-a. Prijedlogom se državama članicama omogućuje da zahtijevaju takve potvrde na temelju ocjene vjerodostojnosti izjave u pojedinačnim slučajevima.

9. U cilju bolje informiranosti mobilnih građana EU-a, prijedlogom se predviđa i izmjena članka 11. stavka 1. kojom se od država članica zahtijeva da na jasan i jednostavan način obavijeste mobilne građane EU-a o njihovu statusu upisa. Njime se pojašnjava i opseg obveze država članica zamjenom pojma „mjere” pojmom „odluka”. Novim stavkom članka 11. predviđa se pravo birača i kandidata, prema članku 3. Direktive, na ispravak svih nedosljednosti ili pogrešaka u podacima s popisa birača ili iz lista kandidata pod sličnim uvjetima kao za državljane države članice domaćina.

10. Prijedlogom se predviđaju i prilagodbe zastarjelog jezika i upućivanja (članak 3. stavak (a), stavak 7. članak 1., članak 8. stavak 2. i članak 9. stavak 1.) zamjenom Ugovora o osnivanju Europske zajednice Ugovorom o funkcioniranju Europske unije te upotrebom rodno neutralnog jezika.

11. Izmjene popisa osnovnih jedinica lokalne uprave odgovor su na obavijesti država članica i povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

12. Člankom 17. predviđa se prenošenje direktive.

Prijedlog

DIREKTIVE VIJEĆA

o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju ~~Europske zajednice~~ ☒ o funkcioniranju Europske unije ☒, a posebno njegov članak ~~8-b~~ ☒ 22. ☒ stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

↓ novo

- (1) Potreban je veći broj izmjena Direktive Vijeća 94/80/EZ²¹. Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.
- (2) Člankom 20. stavkom 2. točkom (b) i člankom 22. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani dodjeljuje se aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici u kojoj imaju boravište pod jednakim uvjetima kao i državljanima države članice domaćina. Tim se pravom, koje je potvrđeno i u članku 40. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), konkretizira načelo jednakosti i nediskriminacije na temelju državljanstva iz članka 21. To je pravo i logična posljedica prava slobodnog kretanja i boravka sadržanog u članku 20. stavku 2. točki (a), članku 21. UFEU-a i članku 45. Povelje.
- (3) Detaljni aranžmani za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima utvrđeni su u Direktivi Vijeća 94/80/EZ.
- (4) U Izvješću o građanstvu EU-a za 2020.²² Komisija je naglasila potrebu za ažuriranjem, pojašnjenjem i jačanjem pravila o ostvarivanju aktivnog i pasivnog biračkog prava na

²¹ Direktiva Vijeća 94/80/EZ od 19. prosinca 1994. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (SL L 368, 31.12.1994., str. 38.).

lokalnim izborima kako bi se osiguralo da se njima podržava široko i uključivo sudjelovanje mobilnih građana Unije. Uzimajući u obzir i iskustvo stečeno u primjeni Direktive na uzastopne izbore te kako bi se uzele u obzir promjene uvedene izmjenama Ugovorâ, trebalo bi ažurirati nekoliko odredaba Direktive.

- (5) Izborni postupak povezan s lokalnim izborima u nadležnosti je država članica koje ih organiziraju u skladu sa svojim specifičnim tradicijama te međunarodnim i europskim standardima. U skladu s Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima i pravom Europske konvencije o ljudskim pravima države članice trebale bi ne samo priznati i poštovati aktivno i pasivno biračko pravo građana Unije, nego im i osigurati jednostavan pristup njihovim biračkim pravima uklanjanjem što većeg broja prepreka sudjelovanju u izborima.
- (6) Kako bi se osiguralo da građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani („građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta”) mogu ostvariti svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima kao i državljani države članice domaćina, trebalo bi pojasniti uvjete za upis i sudjelovanje u takvim izborima kako bi se osiguralo jednako postupanje prema građanima Unije koji jesu i građanima Unije koji nisu državljani države članice boravišta. Konkretno, s građanima Unije koji žele ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta trebalo bi postupati jednako u pogledu razdoblja boravka, koja su preduvjet za ostvarivanje tog prava, i u pogledu dokaza o ispunjavanju tog preduvjeta.
- (7) Usto, od građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta ne bi se trebalo zahtijevati da ispunjavaju bilo kakve posebne uvjete kako bi mogli ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima osim ako je, izuzetno, drukčije postupanje prema građanima koji su državljani od onog prema građanima koji nisu državljani države članice boravišta opravdano zbog okolnosti koje su specifične za potonje, a koje ih razlikuju od prvih.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 1.
(prilagođeno)

~~budući da Ugovor o Europskoj uniji označuje novu fazu u procesu stvaranja sve tješnje povezane unije među narodima Europe; budući da je jedna od zadaća Unije uređenje odnosa među narodima država članica na dosljedan i solidaran način; budući da se u njezine temeljne ciljeve ubraja jačanje zaštite prava i interesa državljana njezinih država članica uvođenjem građanstva Unije;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 2.
(prilagođeno)

~~budući da se u tu svrhu glavom II. Ugovora o Europskoj uniji uvodi građanstvo Unije za sve državljane država članica te im se na toj osnovi priznaju brojna prava;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 3.
(prilagođeno)

~~budući da je aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta, predviđeno u članku 8.b stavku 1. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, primjer primjene načela jednakosti i nediskriminacije među državljanima i nedržavljanima i logična posljedica prava slobodnog kretanja i boravka sadržanog u člankom 8.a tog Ugovora;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 4.
(prilagođeno)

~~budući da primjena članka 8.b stavka 1. ne pretpostavlja potpuno usklađivanje izbornih sustava država članica; budući da je osnovni cilj te odredbe ukidanje zahtjeva državljanstva kojim se trenutačno u većini država članica uvjetuje ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava; budući da, kako bi se vodilo računa o načelu proporcionalnosti utvrđenom u članku 3.b trećem stavku Ugovora, sadržaj zakonodavstva Zajednice u tom području ne smije prelaziti ono što je potrebno kako bi se ostvario cilj iz članka 8.b stavka 1. Ugovora;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 5.
(prilagođeno)

~~budući da je svrha članka 8.b stavka 1. osigurati da svi građani Unije, bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu, mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima; budući da bi, prema tome, uvjeti koji vrijede za nedržavljane, uključujući one koji se odnose na razdoblje i dokazivanje boravka, trebali biti jednaki onima, ako postoje, koji vrijede za državljane dotične države članice; budući da se od nedržavljana ne smije zahtijevati da ispunjavaju bilo kakve posebne uvjete osim ako je, izuzetno, drugačije postupanje prema državljanima od onog prema nedržavljanima opravdano zbog okolnosti koje su specifične za potonje, a koje ih razlikuju od prvih;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

~~budući da je svrha članka 8.b stavka 1. osigurati da svi građani Unije, bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu, mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima pod jednakim uvjetima; budući da se mora poštovati sloboda građana Unije da odaberu hoće li izići na lokalne izbore u državi članici u kojoj borave ili ne; budući da je primjereno da ti građani mogu izraziti svoju želju da tamo ostvare svoje pravo glasa; budući da se može odrediti da se ti građani automatski stave na popis birača u onim državama članicama gdje glasovanje nije obvezno;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 7.
(prilagođeno)

~~budući da je način funkcioniranja lokalne uprave u različitim državama članicama odraz različitih političkih i pravnih tradicija te se očituje kroz mnoštvo struktura; budući da pojam „lokalni izbori” nema jednako značenje u svakoj državi članici; budući da stoga predmet ove Direktive treba razjasniti definiranjem pojma lokalnih izbora; budući da lokalni izbori jesu~~

~~izbori s općim i neposrednim pravom glasa na razini osnovnih jedinica lokalne uprave i njihovih sastavnica; budući da se pojam odnosi na izbore s općim i neposrednim pravom glasa kako za predstavnička tijela jedinica lokalne uprave, tako i za članove njihovih izvršnih tijela;~~

↓ novo

- (8) Kako bi se građanima Unije olakšalo da ostvare aktivno i pasivno biračko pravo u svojoj zemlji boravišta, ti bi građani trebali biti upisani u popis birača pravodobno prije dana izbora. Formalnosti koje se primjenjuju na njihov upis trebale bi biti što jednostavnije. Trebalo bi biti dovoljno da dotični građani Unije predoče valjanu osobnu iskaznicu i formalnu izjavu s elementima koji dokazuju njihovo pravo na sudjelovanje u izborima. Nakon upisa građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta trebali bi ostati na popisu birača pod jednakim uvjetima kao i građani Unije koji su državljani dotične države članice, sve dok ispunjavaju uvjete za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. Osim toga, građani Unije trebali bi nadležnim tijelima dostaviti podatke za kontakt kako bi ih ta tijela mogla redovito obavješćivati.
- (9) Premda su države članice nadležne za određivanje aktivnog ili pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima za državljane koji borave izvan njihova državnog područja, sama činjenica da su građani Unije koji nisu državljani te države članice upisani u popis birača njihove države članice boravišta ne bi trebala biti osnova za njihovo brisanje s popisa birača njihove matične države članice.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 8.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (10) ~~budući da isključivanje~~ ☒ Isključivanje ☒ iz pasivnog biračkog prava može biti određeno pojedinačnom odlukom nadležnih tijela države članice boravišta ili matične države članice. ~~budući da bi države članice, s~~ ☒ S ☒ obzirom na političko značenje obnašanja izabrane funkcije na lokalnoj razini, ⇒ države članice trebale bi imati pravo od matične države članice dobiti informacije o oduzimanju pasivnog biračkog prava u matičnoj državi članici kandidata. ~~trebale imati pravo poduzeti korake potrebne da se osigura da osoba kojoj je oduzeto pasivno biračko pravo u matičnoj državi članici nije u mogućnosti ponovno steći to pravo samo činjenicom boravka u drugoj državi članici; budući da je taj problem, koji se posebno odnosi na kandidate koji nisu državljani, dovoljno važan da opravda donošenje odredbe po kojoj je državama članicama, koje to smatraju potrebnim, dopušteno takve kandidate podvrgnuti ne samo pravilima o isključivanju države članice boravišta već i onima koja vrijede u matičnoj državi članici; budući da će, s obzirom na načelo proporcionalnosti, biti dovoljno da aktivno biračko pravo podliježe samo pravilima o isključivanju države članice boravišta;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 9.
(prilagođeno)

- (11) ~~budući da bi, s~~ ☒ S ☒ obzirom na to da dužnost vođenja osnovnih jedinica lokalne uprave može uključivati sudjelovanje u obnašanju službene dužnosti i zaštiti općeg interesa, države članice trebale ☒ bi ☒ biti u mogućnosti rezervirati te funkcije za svoje državljane ☒ uz potpuno poštovanje načela proporcionalnosti ☒. ~~budući da bi države članice također trebale biti u mogućnosti poduzeti odgovarajuće mjere u tu~~

~~svrhu; budući da takve mjere ne smiju ograničiti, u mjeri većoj nego što je to potrebno za ostvarenje tog cilja, mogućnost da državljani drugih država članica budu izabrani;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 10.
(prilagođeno)

- (12) ~~budući da bi isto~~ ☒ Isto ☒ tako trebalo ☒ bi ☒ biti moguće da sudjelovanje izabranih dužnosnika na lokalnoj razini u izborima za parlamentarnu skupštinu bude rezervirano za vlastite državljane.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 11.
(prilagođeno)

- (13) ~~budući da bi državama~~ ☒ Državama ☒ članicama trebalo ☒ bi ☒ biti omogućeno, kada propisi država članica predviđaju da je obnašanje izabrane funkcije na lokalnoj razini nespojivo s obnašanjem drugih funkcija, proširiti tu nespojivost na istovrsne funkcije koje se obnašaju u drugim državama članicama.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 6.
(prilagođeno)

- (14) ~~budući da je svrha članka 8.b stavka 1. osigurati da svi~~ ☒ Pravo dodijeljeno ☒ građanima Unije ☒ koji nisu državljani države članice boravišta da ☒, ~~bez obzira na to jesu li državljani države članice u kojoj borave ili nisu,~~ mogu u toj državi ostvarivati svoje aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima ~~pod jednakim uvjetima;~~ ☒ nije zamjena za aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici čiji su građani Unije državljani. ☒ ☒ Potrebno je stoga osigurati da ☒ ~~budući da se mora poštovati~~ ☒ se poštuje ☒ sloboda građana Unije da odaberu hoće li izaći na lokalne izbore u državi članici u kojoj borave ili ne; ~~budući da je primjereno~~ ☒ i ☒ da ti građani mogu izraziti svoju želju da ~~tamo~~ ostvare svoje pravo glasa ☒ u svojoj državi članici boravišta ☒. ~~budući da se~~ ☒ Stoga država članica u kojoj ne postoji obveza glasovanja ☒ može odrediti da se ti građani automatski stave na popis birača ~~u onim državama članicama gdje glasovanje nije obvezno;~~

↓ novo

- (15) Dostupnost informacija o biračkim pravima i postupcima ključni je element za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja prava iz članka 20. stavka 2. točke (b) i članka 22. stavka 1. UFEU-a.
- (16) Nedostatak odgovarajućih informacija u kontekstu izbornih postupaka utječe na građane u ostvarivanju njihovih biračkih prava koja su dio prava koja imaju kao građani Unije. To utječe i na sposobnost nadležnih tijela da ostvaruju svoja prava i ispunjavaju svoje obveze. Države članice trebale bi biti obvezne odrediti tijela s posebnim odgovornostima za pružanje odgovarajućih informacija građanima Unije o njihovim pravima na temelju članka 20. stavka 2. točke (b) i članka 22. stavka 1. UFEU-a te o nacionalnim pravilima i postupcima u vezi sa sudjelovanjem u lokalnim izborima i njihovom organizacijom. Kako bi se osigurala učinkovita komunikacija, informacije bi trebale biti jasne i razumljive.

- (17) Da bi se poboljšala dostupnost informacija o izborima, takve bi informacije, osim na jeziku ili jezicima države članice domaćina, trebale biti dostupne na barem još jednom službenom jeziku Unije koji razumije najveći mogući broj građana Unije koji borave na njezinu državnom području. Države članice mogu u određenim dijelovima svojeg državnog područja ili u određenim regijama upotrebljavati različite službene jezike Unije, ovisno o jeziku koji razumije najveća skupina građana Unije koja ondje boravi.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 12.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (18) ~~budući da svako~~ ☒ Svako ☒ odstupanje od općih pravila ove Direktive mora, na temelju članka ~~8.b~~ ☒ 22. ☒ stavka 1. Ugovora ☒ UFEU-a ☒, biti opravdano problemima svojstvenima određenoj državi članici. ⇒ i mora biti u skladu sa zahtjevima iz članka 52. Povelje, uključujući zahtjev da je svako ograničenje ostvarivanja aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima predviđeno zakonom i podložno načelima proporcionalnosti i nužnosti. ⇐ ~~budući da~~ ☒ Osim toga, ☒ svako odstupanje mora, po svojoj naravi, biti podvrgnuto preispitivanju. ☒ kako je predviđeno člankom 47. Povelje. ☒

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 13.
(prilagođeno)

- (19) ~~budući da~~ ☒ Takvi specifični problemi mogu nastati u državi članici u kojoj je udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani, značajno iznad prosjeka. ~~budući da su~~ ☒ Odstupanja ☒ su ☒ opravdana tamo gdje takvi građani čine više od 20 % ukupnog biračkog tijela. ~~budući da se takva~~ ☒ Takva se ☒ odstupanja moraju temeljiti na kriteriju ☒ razdoblja ☒ duljine boravka. ☒

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 14.

~~budući da građanstvo Unije ima svrhu omogućiti građanima Unije da se bolje integriraju u njihovu zemlju domaćina; budući da u tom kontekstu u skladu s namjerama autora Ugovora da se izbjegne svaka polarizacija između lista kandidata državljana i nedržavljana;~~

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 15.
(prilagođeno)

- (20) ~~budući da se taj rizik polarizacije odnosi osobito na državu članicu~~ ☒ Države članice ☒ u kojima udio građana Unije glasačke dobi koji nisu državljani prelazi 20 % ukupnog broja građana Unije koji su glasačke dobi i koji tamo borave. ~~budući da je stoga važno da ta država članica može~~ ☒ trebale bi moći ☒ donijeti, u skladu s člankom ~~8.b~~ ☒ Ugovora ☒ 22. stavkom 1. UFEU-a ☒, posebne odredbe koje se odnose na sastav lista kandidata. ☒

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 16.
(prilagođeno)

- (21) ~~budući da se~~ ☒ Mora ☒ se ☒ voditi računa o činjenici da, u nekim državama članicama, državljani drugih država članica koji tamo borave imaju pravo glasa na

izborima za nacionalni parlament te da se sukladno tome formalnosti predviđene ovom Direktivom mogu ublažiti.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 17.
(prilagođeno)

- (22) ~~budući da~~ Kraljevinu Belgiju karakteriziraju specifičnosti i odnosi snaga povezani s činjenicom da se člancima od 1. do 4. njezinog Ustava utvrđuju tri službena jezika i teritorijalna podjela na regije i zajednice, zbog čega bi puna primjena ove Direktive u nekim općinama mogla imati takav učinak da je potrebno predvidjeti mogućnosti odstupanja od odredaba ove Direktive, kako bi se te specifičnosti i ti odnosi snaga mogli uzeti u obzir.

↓ 94/80/EZ uvodna izjava 18.
(prilagođeno)
⇒ novo

- (23) ⇒ Podaci o ostvarivanju prava i primjeni ove Direktive mogu biti korisni pri utvrđivanju mjera potrebnih za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja biračkih prava građana Unije. Kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka za lokalne izbore, potrebno je uvesti redovito praćenje i izvješćivanje o provedbi u državama članicama, što bi, osim statističkih podataka, trebalo uključivati i informacije o mjerama poduzetima radi podupiranja sudjelovanja u izborima građana Unije koji nisu državljani države članice boravišta. ~~⇐ budući da će Komisija~~ ☒ bi trebala ☒ procijeniti pravnu i stvarnu primjenu Direktive, uključujući sve promjene u biračkom tijelu koje su nastale od njezinog stupanja na snagu, ~~budući da će Komisija~~ ☒ i ☒ podnijeti izvješće s tim u vezi Europskom parlamentu i Vijeću.

↓ novo

- (24) Potrebno je da Komisija provede vlastitu ocjenu primjene ove Direktive u razumnom roku od njezina stupanja na snagu, u bliskoj vezi s ocjenom primjene Direktive Vijeća 93/109/EZ²³ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani.
- (25) Kako bi se osiguralo da popis osnovnih jedinica lokalne uprave u državama članicama ostane ažuriran te da formalne izjave koje moraju dostaviti građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta i koji žele glasovati ili se kandidirati na lokalnim izborima i dalje sadržavaju relevantne podatke u kontekstu ostvarivanja biračkih prava građana Unije, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi izmjene popisa osnovnih jedinica lokalne uprave i predložka formalnih izjava. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom

²³ Direktiva Vijeća 93/109/EZ²³ od 6. prosinca 1993. o utvrđivanju detaljnih aranžmana za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima za Europski parlament za građane Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani (preinaka).

sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁴. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (26) Države članice ratificiranjem i Unija zaključivanjem²⁵ obvezale su se da će osigurati postupanje u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, uključujući članak 29. o sudjelovanju u političkom i javnom životu. Kako bi se podržalo uključivo i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u izborima, u okviru aranžmana kojima se građanima Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani omogućuje da ostvaruju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima trebale bi se uzeti u obzir potrebe građana s invaliditetom i starijih građana.
- (27) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ i Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ primjenjuju se na osobne podatke obrađene pri provedbi ove Direktive.
- (28) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom, a osobito njezinim člancima 21. i 40. U skladu s time, nužno je da se ova Direktiva provodi u skladu s tim pravima i načelima osiguravanjem punog poštovanja, među ostalim, prava na zaštitu osobnih podataka, prava na nediskriminaciju, aktivnog i pasivnog biračkog prava na lokalnim izborima, slobode kretanja i boravka te prava na djelotvoran pravni lijek.
- (29) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjim direktivama. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnjih direktiva.
- (30) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu IV. dijelu B.,

²⁴ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

²⁵ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 35.).

²⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

²⁷ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.–98.).

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

⊠ Predmet i područje primjene ⊠

1. Ovom se Direktivom utvrđuju detaljni aranžmani kojima građani Unije koji borave u državi članici čiji nisu državljani mogu ostvariti aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima.

2. Ništa u ovoj Direktivi ne utječe na odredbe pojedine države članice u vezi s aktivnim i pasivnim biračkim pravom bilo njezinih državljana koji borave izvan njezinog državnog područja ili državljana trećih zemalja koji borave u toj državi.

Članak 2.

⊠ Definicije ⊠

1. Za potrebe ove Direktive ⊠, primjenjuju se sljedeće definicije ⊠:

- (a) „osnovna jedinica lokalne uprave” znači administrativne jedinice navedene u Prilogu I koje se, sukladno propisima svake države članice, sastoje od tijela izabranih na temelju općih neposrednih izbora i koje su na osnovnoj razini političkog i administrativnog ustrojstva nadležne za upravljanje određenim lokalnim poslovima uz vlastitu odgovornost;
- (b) „lokalni izbori” znači opći neposredni izbori članova predstavničkog tijela i, ovisno o slučaju, na temelju propisa pojedine države članice, čelnika i članova izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave;
- (c) „država članica boravišta” znači država članica u kojoj građanin Unije boravi, ali čiji nije državljanin;
- (d) „matična država članica” znači država članica čiji je građanin Unije državljanin;
- (e) „popis birača” znači službeni registar svih birača s pravom glasa u određenoj osnovnoj jedinici lokalne uprave ili jednoj od njezinih sastavnica, koji sastavlja i ažurira nadležno tijelo na temelju izbornih propisa države članice boravišta, ili registar stanovništva ako naznačuje postojanje biračkog prava;
- (f) „referentni datum” znači dan ili dani na koji (na koje) građani Unije, na temelju prava države članice boravišta, moraju ispunjavati zahtjeve za glasovanje ili kandidiranje u toj državi;
- (g) „formalna izjava” znači izjava dotične osobe, netočnost koje je izlaže sankcijama sukladno primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu.

2. Država članica obavješćuje Komisiju ako se bilo koja osnovna jedinica lokalne uprave iz Priloga I. ~~☒~~, na temelju izmjene nacionalnih propisa, zamijeni drugom jedinicom koja ima funkcije navedene u stavku 1. točki (a) ovog članka ili ako se takvom promjenom bilo koja takva jedinica ukine ili se osnuje još takvih jedinica.

↓ novo

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom Priloga I. u skladu s obavijestima primljenima na temelju prvog podstavka ovog stavka.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

~~U roku od tri mjeseca od primitka takve obavijesti, uz izjavu države članice da to neće ugroziti prava osoba u okviru ove Direktive, Komisija prilagođuje Prilog putem odgovarajućih zamjena, brisanja i dodavanja. Tako izmijenjeni Prilog objavljuje se u Službenom listu Europskih zajednica.~~

Članak 3.

~~☒~~ Uvjeti za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava ~~☒~~

~~Svaka osoba koja na referentni datum: ☒~~ Sljedeće osobe imaju aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta: ~~☒~~

(a) ~~☒~~ osoba koja je na referentni datum ~~☒~~ ~~jest~~ građanin Unije u smislu članka ~~8~~ ~~☒~~ 20. ~~☒~~ stavka 1. drugog podstavka Ugovora ~~☒~~ UFEU-a ~~☒~~; i

(b) ~~☒~~ osoba koja na referentni datum ~~☒~~ nije državljanin države članice boravišta, ali u odnosu na aktivno i pasivno biračko pravo zadovoljava iste uvjete kao i one koje ta država propisima nameće svojim državljanima.

~~ima aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta u skladu s ovom Direktivom.~~

Članak 4.

~~☒~~ Zahtjevi u pogledu razdoblja boravka ~~☒~~

1. Ako, da bi imali aktivno i pasivno biračko pravo, državljani države članice boravišta moraju određeno minimalno razdoblje imati boravište na državnom području te države, za osobe koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo ~~☒~~ u skladu s člankom ~~☒~~ ~~u smislu članka~~ 3. smatra se da su ispunile taj uvjet ako su tijekom jednakog razdoblja imale boravište u drugim državama članicama.

2. Ako prema propisima države članice boravišta njezini vlastiti državljani mogu glasovati ili se kandidirati samo za osnovne jedinice lokalne uprave u kojima je njihovo glavno boravište, taj se uvjet također odnosi na osobe koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo ~~☒~~ u skladu s člankom ~~☒~~ ~~u smislu članka~~ 3.

3. Stavak 1. ne utječe na propise pojedine države članice prema kojima je ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava ~~bilo koje osobe~~ u određenoj osnovnoj jedinici lokalne

uprave uvjetovano ~~time da je ta osoba boravila određeno~~ minimalnoim razdobljem ☒ boravka ☒ na području te jedinice.

Stavak 1. također ne utječe na nacionalne propise koji su već na snazi na dan ~~usvajanja~~ ☒ donošenja ☒ ove Direktive, prema kojima je ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava ~~bilo koje osobe~~ ☒ bilo kojih osoba ☒ uvjetovano time da ~~je ta osoba boravila~~ ☒ su te osobe boravile ☒ određeno minimalno razdoblje u sastavnom dijelu države članice čiji je dio osnovna jedinica lokalne uprave.

Članak 5.

☒ Neprihvatljivost ☒

1. Države članice boravišta mogu propisati da ~~je bilo koji građanin~~ ☒ su građani ☒ Unije, ~~kojem~~ ☒ kojima ☒ je pojedinačnom građanskopravnom ili kaznenopravnom odlukom oduzeto pasivno biračko pravo prema propisima matične države članice, ~~spriječen~~ ☒ spriječen ☒ ostvarivati to pravo na lokalnim izborima.

2. Kandidatura bilo kojeg građanina Unije na lokalnim izborima u državi članici boravišta može se proglasiti neprihvatljivom ako taj građanin ne može dati izjavu iz članka 9. stavka 2. točke (a) ili podnijeti potvrdu iz članka 9. stavka 2. točke (b).

3. Države članice mogu propisati da samo njihovi vlastiti državljani mogu obnašati funkciju izabranog čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave ako su izabrani na tu dužnost u trajanju njihova mandata.

Države članice mogu također utvrditi da se privremeno obnašanje funkcije čelnika, zamjenika ili člana izvršnog tijela osnovne jedinice lokalne uprave smije ograničiti na vlastite državljane.

Uzimajući u obzir Ugovor i opća pravna načela, države članice mogu poduzeti odgovarajuće, potrebne i proporcionalne mjere kako bi osigurale da funkcije iz prvog podstavka te privremene dužnosti iz drugog podstavka mogu izvršavati samo njihovi vlastiti državljani.

4. Države članice mogu također propisati da građani Unije izabrani za članove predstavničkog tijela ne sudjeluju niti u imenovanju delegata koji mogu glasovati u parlamentarnoj skupštini niti u izboru članova te skupštine.

Članak 6.

☒ Nespojivost ☒

1. Osobe koje imaju pasivno biračko pravo ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. podliježu istim uvjetima u pogledu nespojivosti kao i ~~onima~~ ☒ koji se, prema propisima države članice boravišta, primjenjuju ~~u~~ na državljane te države.

2. Države članice mogu propisati da je obnašanje izabrane funkcije na lokalnoj razini u državi članici boravišta također nespojivo s obnašanjem funkcija u drugim državama članicama koje su istovrsne onima koje dovode do nespojivosti u državi članici boravišta.

POGLAVLJE II.

OSTVARIVANJE AKTIVNOG I PASIVNOG BIRAČKOG PRAVA

Članak 7.

☒ Sloboda izbora u pogledu glasovanja u državi članici boravišta ☒

1. ~~Birač~~ ☒ Birači koji ispunjavaju uvjete ☒ ~~u smislu~~ članka 3. ~~ostvaruje~~ ☒ ostvaruju ☒ svoje aktivno biračko pravo na lokalnim izborima u državi članici boravišta ako ~~je izrazio~~ ☒ su izrazili ☒ želju da to ~~učini~~ ☒ učine ☒.
2. Ako je glasovanje u državi članici boravišta obvezno, tada su birači ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. koji su upisani u popis birača dužni glasovati.
3. Države članice u kojima ne postoji obveza glasovanja mogu predvidjeti automatski upis birača ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. u popis birača.

Članak 8.

☒ Upis u popis birača i brisanje s njega ☒

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile biraču ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. da bude upisan u popis birača pravodobno prije dana izbora.
2. Kako bi ~~mu~~ ☒ im ☒ ime bilo upisano u popis birača, ~~birač u smislu članka~~ ☒ birači u skladu s člankom ☒ 3. ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ iste dokumente kao i ~~birač koji je državljanin~~ ☒ birači koji su državljani ☒.

Država članica boravišta može također zahtijevati od birača ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. da predoči valjanu identifikacijsku ispravu zajedno s formalnom izjavom ~~u kojoj navodi svoje državljanstvo i svoju adresu u državi članici boravišta~~ ⇒ sastavljenom prema predlošku utvrđenom u Prilogu II ⇐.

3. Birači ☒ u skladu s člankom ☒ ~~u smislu članka~~ 3. koji su upisani u popis birača u državi članici boravišta ostaju na njemu pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani sve do trenutka kada se ~~automatski~~ izbrišu jer više ne ispunjavaju zahtjeve za ostvarivanje aktivnog biračkog prava. ⇒ Ako države članice propišu da se državljane obavijesti o brisanju s popisa birača, te se odredbe primjenjuju i na birače u skladu s člankom 3. ⇐

Birači koji su upisani u popis birača na vlastiti zahtjev mogu također biti izbrisani s njega ako to zatraže.

Ako se takvi birači presele u drugu osnovnu jedinicu lokalne uprave u istoj državi članici, upisuju se u popis birača u toj jedinici pod jednakim uvjetima kao i birači koji su državljani.

↓ novo

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom oblika i sadržaja predloška formalne izjave iz stavka 2. ovog članka.

5. Ne dovodeći u pitanje pravila bilo koje države članice o aktivnom ili pasivnom biračkom pravu državljanina koji borave izvan njezina državnog područja, činjenica da su birači u skladu

s člankom 3. upisani u popis birača njihove države članice boravišta ne podrazumijeva njihovo brisanje s popisa birača matične države članice.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 9.

☒ Upis kao kandidat ☒

1. Kada ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ zahtjev za kandidiranje, ~~osoba~~ ☒ osobe ☒ s pasivnim biračkim pravom ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ iste dokazne isprave kao i ~~kandidat koji je državljani~~ ☒ kandidati koji su državljani ☒. Država članica boravišta može od ~~nje~~ ☒ dotičnih osoba ☒ zahtijevati podnošenje formalne izjave ~~u kojoj navodi državljanstvo i adresu u državi članici boravišta~~ ⇒ sastavljene prema predlošku utvrđenom u Prilogu III ⇐.

2. Država članica boravišta može također zahtijevati od ~~osobe~~ ☒ osoba ☒ s pasivnim biračkim pravom ~~u smislu članka~~ ☒ u skladu s člankom ☒ 3. da:

(a) u formalnoj izjavi koju ~~daje~~ ☒ daju ☒ u skladu sa stavkom 1. prilikom podnošenja svojeg zahtjeva za kandidiranje ~~navede~~ ☒ navedu ☒ da joj ☒ im ☒ u matičnoj državi članici nije oduzeto pasivno biračko pravo;

(b) u slučaju sumnje u pogledu sadržaja izjave na temelju točke (a), ~~ili kada to zahtijevaju propisi države članice,~~ prije ili nakon izbora ~~podnese~~ ☒ podnesu ☒ potvrdu nadležnih administrativnih tijela u ~~njezinoj~~ ☒ njihovoj ☒ matičnoj državi članici da joj ☒ im ☒ nije oduzeto pasivno biračko pravo u toj državi ili da tim tijelima takvo oduzimanje nije poznato;

(c) ~~predoči~~ ☒ predoče ☒ valjanu identifikacijsku ispravu;

(d) ~~navede~~ ☒ navedu ☒ u formalnoj izjavi koju ~~podnosi~~ ☒ podnose ☒ u skladu sa stavkom 1. da ne ~~obnaša~~ ☒ obnašaju ☒ nikakvu funkciju koja je nespojiva u smislu članka 6. stavka 2.;

(e) ~~navede~~ ☒ navedu ☒ svoju posljednju adresu u matičnoj državi članici, ako ~~takva~~ postoji.

↓ novo

3. Komisija je ovlaštena da donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. u vezi s izmjenom oblika i sadržaja predloška formalne izjave iz stavka 1. ovog članka.

Članak 10.

Posebni načini glasovanja

Države članice koje državljanima omogućuju glasovanje unaprijed, glasovanje poštom te elektroničko i internetsko glasovanje na lokalnim izborima osiguravaju da su ti načini glasovanja dostupni pod istim uvjetima i biračima u skladu s člankom 3.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)
⇒ novo

Članak ~~11.10~~

⊠ Odluka o upisu i pravna sredstva ⊠

1. Država članica boravišta pravodobno obavješćuje ~~dotičnu osobu~~ ⊠ dotične osobe ⊠ ⇒ uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika ⊠ o ~~radnjama koje su poduzete~~ ⇒ odluci donesenoj ⊠ u pogledu ~~njezinog~~ ⊠ njihovih ⊠ zahtjeva za upis u popis birača ili o odluci u vezi s prihvatljivošću ~~njezinog~~ ⊠ njihovih ⊠ zahtjeva za kandidiranje.

2. Ako ~~osoba nije upisana~~ ⊠ građani Unije nisu upisani ⊠ u popis birača ili je ~~njezin~~ ⊠ njihov ⊠ zahtjev za upis u popis birača odbijen, ili je odbijen ~~njezin~~ ⊠ njihov ⊠ zahtjev za kandidiranje, dotična osoba ima pravo na pravna sredstva pod jednakim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom ~~koje su njezini državljani~~.

↓ novo

3. U slučaju pogrešaka u popisu birača ili listi kandidata za lokalne izbore dotična osoba ima pravo na pravna sredstva pod jednakim uvjetima kako to zakonodavstvo države članice boravišta propisuje za osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom koje su njezini državljani.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)

Članak ~~12.11~~

⊠ Pružanje informacija ⊠

↓ novo

1. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za poduzimanje potrebnih mjera kako bi se osiguralo da građani Unije koji nisu državljani države članice boravišta budu pravodobno obaviješteni o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima.

2. Države članice osiguravaju da imenovano tijelo u skladu sa stavkom 1. izravno i pojedinačno priopćava osobama koje imaju aktivno i pasivno biračko pravo u skladu s člankom 3. sljedeće informacije:

- (a) status njihova upisa;
- (b) datum izbora te način i mjesto glasovanja, kada ti podaci postanu dostupni;
- (c) način pribavljanja dodatnih informacija o organizaciji izbora, uključujući listu kandidata.

3. Informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za upis birača ili kandidata na lokalnim izborima te informacije iz stavka 2. pružaju se uz upotrebu jasnog i jednostavnog jezika.

U skladu sa zahtjevima u pogledu kvalitete iz članka 9. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ informacije iz prvog podstavka dostavljaju se na jednom ili više službenih jezika države članice domaćina, a usto uz njih se prilaže i prijevod na barem još jedan službeni jezik Unije koji općenito razumije najveći mogući broj građana Europske unije koji borave na njezinu državnom području.

4. Države članice osiguravaju da su informacije o uvjetima i detaljnim pravilima za upis u svojstvu birača ili kandidata na lokalnim izborima te informacije iz stavka 2. dostupne osobama s invaliditetom i starijim osobama uz upotrebu odgovarajućih sredstava, načina i oblika komunikacije.

↓ 94/80/EZ (prilagođeno)

⇒ novo

~~Država članica boravišta pravodobno i na odgovarajući način obavještuje osobe s aktivnim i pasivnim biračkim pravom u smislu članka 3. o uvjetima i detaljnim aranžmanima za ostvarivanje aktivnog i pasivnog biračkog prava na izborima u toj državi.~~

POGLAVLJE III.

ODSTUPANJA I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak ~~13.12.~~

⊠ Odstupanja ⊠

1. Ako ~~1. siječnja 1996.~~ u nekoj državi članici udio građana Unije glasačke dobi koji u njoj borave, ali nisu njezini državljani premašuje 20 % ukupnog broja građana Unije ⊠ koji jesu i građana Unije koji nisu državljani te države članice i ⊠ koji tamo borave, a glasačke su dobi, ta država članica može, odstupajući od ove Direktive:

(a) ograničiti aktivno biračko pravo na osobe s aktivnim biračkim pravom ~~u smislu članka~~ ⊠ u skladu s člankom ⊠ 3. koje borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja koje ne smije biti dulje od mandata na koji je izabrano predstavničko tijelo jedinice lokalne uprave;

(b) ograničiti pasivno biračko pravo na osobe s pasivnim biračkim pravom ~~u smislu članka~~ ⊠ u skladu s člankom ⊠ 3. koje borave u toj državi članici tijekom određenog minimalnog razdoblja koje ne smije biti dulje od dvostrukog mandata na koji je izabrano predstavničko tijelo jedinice lokalne uprave; i

²⁸

Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.–38.).

(c) poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu sastava lista kandidata kako bi se osobito potakla integracija građana Unije koji su državljani druge države članice.

2. Kraljevina Belgija može, odstupajući od odredaba ove Direktive, primijeniti odredbe stavka 1. točke (a) na ograničeni broj jedinica lokalne uprave, čiji popis priopćuje najmanje godinu dana prije izbora za jedinicu lokalne uprave za koju namjerava primijeniti odstupanje.

3. Ako ~~1. siječnja 1996.~~ propisi države članice propisuju da državljani druge države članice koji tamo borave imaju pravo glasa za nacionalni parlament te države i da u tu svrhu mogu biti upisani u popis birača te države pod potpuno jednakim uvjetima kao i birači državljani, prva se država članica može, odstupajući od ove Direktive, suzdržati od primjene članaka od 6. do 11. u odnosu na te osobe.

4. ~~Do 31. prosinca 1998. i nakon toga~~ Svakih šest godina $\Rightarrow$ nakon stupanja na snagu ove Direktive $\Leftarrow$ Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem provjerava je li dodjela odstupanja sukladno članku ~~8. b~~ $\boxtimes$ 22. $\boxtimes$ stavku 1. Ugovora $\boxtimes$ UFEU-a $\boxtimes$ dotičnim državama članicama još uvijek opravdana te ~~ovisno o slučaju,~~ predlaže da se izvrše potrebne prilagodbe. Države članice koje primjenjuju odstupanja na temelju stavaka 1. i 2. dostavljaju Komisiji sva potrebna obrazloženja.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak ~~14. 13.~~

$\boxtimes$ Izvješćivanje $\boxtimes$

$\Downarrow$ novo

1. U roku od tri godine od stupanja na snagu ove Direktive i svake četiri godine nakon toga, države članice izvješćuju Komisiju o primjeni ove Direktive na svojem državnom području, među ostalim o primjeni članka 5. stavaka 3. i 4. Izvješće sadržava statističke podatke o sudjelovanju birača i kandidata u lokalnim izborima u skladu s člankom 3. i sažetak mjera poduzetih u tom pogledu.

$\Downarrow$ 94/80/EZ (prilagođeno)

$\Rightarrow$ novo

$\Rightarrow$ 2. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Direktive i svakih pet godina nakon toga, $\Leftarrow$ Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive, ~~uključujući sve promjene u biračkom tijelu koje su nastale od njezinog stupanja na snagu, u roku od godine dana od održavanja lokalnih izbora u svim državama članicama organiziranih na temelju gore navedenih odredaba i, prema potrebi, predlaže odgovarajuće prilagodbe.~~ $\Rightarrow$ među ostalim na osnovi informacija dobivenih od država članica na temelju stavka 1. ovog članka. $\Leftarrow$

Članak 15.

Evaluacija

Komisija u roku od dvije godine nakon izbora za Europski parlament 2029. ocjenjuje primjenu ove Direktive i izrađuje izvješće o procjeni napretka s obzirom na ciljeve sadržane u njoj.

Članak 16.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 2., 8. i 9. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Direktive.
3. Vijeće može u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 2., 8. i 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 2., 8. i 9. stupa na snagu samo ako Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnese nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak ~~17.14.~~

☒ Prenosnje ☒

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ☒ člankom 8. stavcima 2., 3. i 5., člankom 9. stavcima 1. i 2., člankom 10., člankom 11. stavcima 1. i 3., člancima 12. i 14. i prilogima I., II. i III. do 31. prosinca 2023. ☐ ~~ovom Direktivom prije 1. siječnja 1996.~~ One ☒ Komisiji ☒ ~~o tome~~ odmah ☒ dostavljaju tekst tih mjera ☒ ~~obavješćuju Komisiju.~~

Kada države članice donose ☒ te mjere ☒ ~~ove odredbe, te odredbe~~ ☒ one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje ☒ prilikom njihove službene objave ~~sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa.~~ ☒ One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. ☒ ☒ Države članice određuju ☒ ~~Način~~ načine tog upućivanja ~~određuju države članice~~ ☒ i način oblikovanja te izjave ☒ .

☒ 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. ☒

☒ Članak 18. ☒

☒ Stavljanje izvan snage ☒

☒ Direktiva 94/80/EZ, kako je izmijenjena aktima navedenima u Prilogu IV. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od 31. prosinca 2023., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu IV. dijelu B. ☒

☒ Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga V. ☒

~~Članak 19.15.~~

☒ Stupanje na snagu i primjena ☒

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu* ~~Europskih zajednica~~ ☒ *Europske unije* ☒ .

☒ Članci od 1. do 7., članak 8. stavak 1., članak 11. stavak 2. i članak 13. primjenjuju se od 31. prosinca 2023. ☒

~~Članak 20.16.~~

☒ Adresati ☒

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik